

3 år– att titta på

- ▶ Treårs test M.Westerlund
- ▶ Barnet har börjat prata med många ord och helst 2–3 ords meningar.
- ▶ Barnet är ganska förståelig
- ▶ Barnet gör sig förstådd inom familjen men inte alltid utanför
 - + 24 mån kontrollen
- ▶ Om barnet inte pratar skickas trippelremiss till
 - hörselkontroll
 - Logoped
 - Bvc-psykolog



3 år

- Biblioteket – läsa ihop
- Leka – ner på golvet
- Ord i vardagen – sätt namn på allt, börja sortera upp orden i kategorier, förklara och berätta varför
- Prat-tid tillsammans
- Stamning – kontakta logoped



4 år– att titta på

- ▶ Värmlands-testet
- ▶ Uttal
- ▶ Kolla även meningslängd, ordförråd och förståelse
- ▶ Hörsel
- ▶ Lek och samspel
- ▶ Barnet ska vara förståelse och kunna berätta och beskriva enkelt.



4 år

- Bibliotek – läs, läs, läs
- Prata om er dag, lyssna och brodera ut, vad händer sen...
- Bordspel och turtagning
- Sitt med vid tv-spel och skärmtid
- Svara på 1000 frågor
- Förklara och förtydliga
- Räkna, färger, ord...



5 år- att titta på

- ▶ Berättar fritt om en bild – fantiserar mycket
- ▶ Pratar "rent" förutom r,sj,tj-ljud
- ▶ Pratar i långa meningar och kan berätta och beskriva om vad som händer.
- ▶ Räknar, siffror, skriver och känner igen sitt namn.
- ▶ Vill skriva bokstäver
- ▶ Ljuger och hittar på
- ▶ Hittar på och leker roll-lekar
- ▶ Kan fundera ut lösningar på problem.



5 år – att prata om

- ▶ Prata om olika händelser, i dag, i morgon, övermorgon. Försök och förklara när tidsformerna blir tokiga
- ▶ Svara på 10 000 frågor om allt och andra
- ▶ Nya ord – läs böcker
- ▶ Prata och diskutera! 5–15 min/kväll bara för mig! Prata om plats i syskonskaran och hur det påverkar barnets prat-tid
- ▶ Barnets språk är nu fullt av "nästan rätt" ord, förklara och se om ni kan hitta rätt ord.
 - Vet du vad det betyder?
 - Koppen– du vet den jag dricker kaffe ur
- ▶ Berätta och hitta på – låt de fantisera ihop nya sagor tillsammans med er, Återberätta sagor
- ▶ Bokstäver och siffror, färger
- ▶ Vara med i vardagen – fråga dem, be dem om hjälp

5 år

- Idag, i morgon, igår
- 10.000 frågor
- Prata med mig, lyssna på mig, klura med mig, varje dag.
- Språket är nu nästan rätt, förklara när det blir tokigt.
- Hitta på och fundera. Verklighet och fantasi
- Hitta på tillsammans, bygg vidare på sagorna, tänk om ...
- Vara med er i vardagen, fråga och hjälpa till
- Siffror, bokstäver, läsa och skriva på sitt eget sätt.



Anna 5 år

LAHAT

ARZOMBISANA

De flesta barn i världen pratar mer än ett språk

Om du har svårt att klättra i träd så är det lika svårt oavsett vilket sorts träd det är...

Om du har svårt med din språkliga utvecklingen har du det på alla språk.

Språken utvecklas var för sig men påverkar varandra

Barnet utgår ifrån de processer som de kan och testar – fungerar de på språk 2 och språk 3 också...

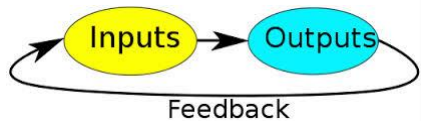


- För att lära sig ett språk måste barnet exponeras tillräckligt mycket för det. Ju fler minuter barnet hör och utsätts för ett språk, ju starkare blir det.
- Självklart ska varje förälder prata sitt språk med barnen och om familjen använder tre eller fyra olika språk så kommer det språk utvecklas mest som barnen känner mest behov av. Det skiljer sig mellan olika situationer.
- Skilj på om barnet har en språkstörning eller blivit för lite exponerat för ett specifikt språk.
- Modersmålet bör vara lika utvecklat som hos jämnåriga flerspråkliga barn med samma modersmål.
- Flera språk gör dig stark, $1+1=3$



Frågor att ställa till målsman när familjen pratar mer än ett språk

- **Vilka språk pratar ni hemma?**
- **Förstår barnet** vad ni säger till honom/henne då ni pratar ert hemspråk?
 - ▶ Förstår ni vad barnet säger eller menar?
 - ▶ **Om ni jämför med syskon - har barnets språkutveckling varit lik syskonens?**
 - ▶ Har barnet svårt att byta mellan språken, t ex om ngn rent svensktalande kommer på besök eller mellan mammas och pappas språk.
 - ▶ Om barnet inte kommer på ett ord på det ena språket, kan han/hon då säga det på det andra språket?
 - ▶ Hur många timmar är barnet på förskolan eller i svensktalande miljö – i praktiken, inte vad man har rätt i?
 - ▶ Har man varit i hemlandet under någon längre period?



Säg om
Säg rätt
Säg mer



Högläsning



Barn är olika



Lagom är bra!



Ta det lugnt,
ålderstypiskt är brett!



Svara på alla frågor



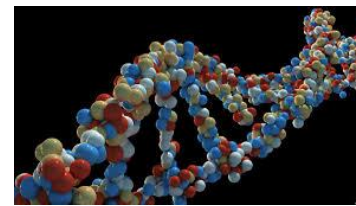
Skippa dina frågor



Tillsammans är
bäst!

Alla bilder
från
Ett paron
till morsa

Hopp och Stopp i talet!



Anlag



För mycket ...



2½ - 4 år



Leker mer med prat



Munnen hinner inte med



Prat plats



"Jag kan säga så många smarta saker men min mun är så liten så det kommer inte ut"

Den enda vägen
att lära sig
kommunicera är
TILLSAMMANS!

